

LINN RYDBERG

i egen takt

LÅT
STÅ!

EN SKOLA MED INDIVIDEN I CENTRUM

sammanfattning

Varje elev är unik och lär sig i sin egen takt. En skola som utgår från att samtliga elever ska göra samma uppgifter i samma takt kommer därför att falla i att möta elevers behov av stöd och stimulans. Det bör inte fortgå.

Därför föreslås i den här rapporten reformer som skulle göra svensk skola mer skräddarsydd efter varje elevs förmåga och ambitionsnivå. Särskilt fokus läggs på begåvade och högpresterande elever som idag på grund av stelbent struktur och formella hinder, hindras från att lära sig i en takt som passar dem.

Rapportens utgångspunkt är liberal och utöver konkreta reformförslag förs en kortare ideologisk diskussion om skolan. Rapporten föreslår både förändringar som kan genomföras imorgon och förändringar som tar längre tid att förverkliga. Förslag i urval är ett slopat krav på gymnasieexamen för högskolestudier, nivågruppering vid undervisning och införandet av ett treterminssystem.

innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	2
Förslag i punktform	3
En mer flexibel skolgång.....	3
Uppmuntra differentiering.....	4
Vision	5
Resursanspråk.....	6
Differentiering.....	8
En mer flexibel skolgång	9
Slopa krav på gymnasieexamen.....	9
Centrala examinationer.....	11
Uppmuntra differentiering	13
Nivågruppering.....	13
Implementering.....	16
Specialpedagogik.....	17
Treterminssystem.....	19
Källhänvisning	22

förslag i punktform

EN MER FLEXIBEL SKOLGÅNG

- Elever med ambition och förmåga bör genom hela skolgången uppmuntras att läsa kurser från högre årskurser och skolformer.
- Inför treterminssystem som standard i offentlig skola och utöka undervisningstiden. Under den utökade undervisningstiden bör de som inte uppnår målen i något ämne få möjlighet att komplettera medan resten får ta del av berikad undervisning.
- Gör skolsystemet mindre stelbent. Alla grundskolans ämnen såväl som samtliga gymnasiekurser bör kunna examineras genom centralt rättade nationella prov. Inga förkunskapskrav inom irrelevanta ämnen bör begränsa dig från möjligheten att examineras i ett ämne eller en kurs.
- Ta bort gymnasieexamen som krav för att få läsa universitetskurser. Universiteten måste själva få bestämma vem de antar.
- Gymnasiet är en frivillig skolform och bör därför präglas av mer frihet. Du ska likt vid universitetsutbildningar kunna sätta ihop din egen gymnasieexamen genom att läsa fristående kurser.

- 🎓 Gymnasieexamen ska vara frivillig och fås genom en examination som omfattar flera ämnen.

UPPMUNTRA DIFFERENTIERING

- 🎓 Uppmuntra organisatorisk differentiering såsom nivågruppering i både grund- och gymnasieskola.
- 🎓 Skolans viktigaste uppgift är kompensatorisk. Därför är det rimligt att skolor i socioekonomiskt utsatta områden tilldelas mer resurser. Extra resurser i form av specialpedagoger och dylikt ska prioriteras till såväl dem som inte uppnår målen som till dem som är särskilt begåvade.
- 🎓 Utvidga kompetens kring hur särskilt begåvade barn ska hanteras genom fortbildning och specialpedagoger med särskild kompetens.

vision

En liberal anser att varje barn ska ges förutsättningar att uppfylla just sina drömmar och beredas möjlighet att uppnå sin fulla potential. I skolan ska du få lära dig det som är relevant för att nå dina ambitioner i en takt som passar dig och när du har avslutat din utbildning ska du vara rustad att stå på egna ben. Alla vill inte gå i samma riktning, och har heller inte ambition eller förmåga att göra det i samma takt. Våra olikheter berikar och individens fria val bör därför bejakas. Så fungerar inte skolan idag.

Under lång tid har fokus legat på att forma en skolgång som premierar normeleven. Devisen har varit att alla ska lära sig samma saker, i samma takt. Både den som har behövt mer stöd och hjälp för att uppnå målen och den som suktrat efter fler och mer utmanande uppgifter har fått stå tillbaka.

I den här rapporten föreslås förändringar mot en skola med individen i fokus. Framförallt sätts den ambitiösa eleven med stor begåvningen i centrum. Förhoppningen är att denna rapport ska bidra med både ideologiska resonemang och konkreta policyförslag i skolfrågan.

RESURSANSPRÅK

En fråga värd att avisera i en rapport med fokus på högpresterande elever är i vilken grad de reformer som föreslås kommer vara kostnadsdrivande. Det vill säga öka de totala utbildningskostnaderna. När så är fallet följer naturligt frågan om huruvida det är befogat att lägga resurser på dem som redan uppnår målen eller ifall resurserna hade gjort mer nytta om de satsats på att ge ännu mer stöd till elever som har svårigheter.

I väldigt grova drag kan rapportens reformförslag delas in i två kategorier: dels reformer som river formella hinder och därigenom möjliggör för högpresterande elever att läsa mer kursinnehåll i en högre takt och dels reformer som riktar resurser till högpresterande elever. Reformerna i den första kategorin är många gånger inte kostnadsdrivande medan reformerna i den andra kategorin är det. Frågan huruvida svaga elever istället bör prioriteras är således relevant för somliga men inte alla reformförslag som föreslås. Även den som är av åsikten att svaga elever alltid bör prioriteras när en intressekonflikt mellan starka och svaga elever uppstår kan omhulda flera förslag. Vidare kan man även tänka sig att resurser frigörs till svaga elever när alla känner sig stimulerade och utmanade på sin nivå till exempel genom att lärare behöver lägga mindre energi på att uppnå lugn och ro i klassrummet.

Denna rapport når slutsatsen att en del kostnadsdrivande reformer är befogade även när de är riktade mot högpresterande elever. Det innebär dock inte att de insatser som idag finns riktade mot lågpresterande elever inte ska fortsätta utvecklas.

Argumenten för att i hög utsträckning sträva efter att samtliga elever ska uppnå målen är många. Ett argument är att alla barn har rätt till en viss nivå av kunskap och till somliga färdigheter. Ditt liv kommer bli besvärligt om du saknar förmågan att läsa, skriva och utföra grundläggande aritmetik. Ett annat argument är att du riskerar att möta en tuff verklighet med arbetslöshet och/eller utanförskap när du misslyckas i skolan. Ett socioekonomiskt utanförskap innebär inte bara en individuell tragedi utan också en ekonomisk börda för samhället.

Givetvis finns det också argument för att satsa resurser på de som har stor förmåga och höga ambitioner. Dels är det en stor samhällelig förlust att inte låta djupt intresserade eller riktigt duktiga individer nå sin fulla potential. Det är nämligen ofta just dessa individer som kommer att bryta ny mark inom vetenskapen eller innovation. Det är därför troligt att hela samhället tjänar på att duktiga elever får möjlighet att utveckla sin kompetens i skolan. Vidare är den liberala hållningen att alla har rätt till verktyg att utvecklas på sin nivå och nå sin fulla potential.

Dessutom visar forskning att det är vanligt att högbegåvade barn som känner sig understimulerade utvecklar utåtagerande beteende (Mooij, 2013). Givetvis rättfärdigar otillräckligt stöd eller stimulans inte utåtagerande beteende men en del av problematikens lösning skulle kunna vara att erbjuda samtliga elever just tillräcklig stimulans.

Sammanfattningsvis är det befogat att lägga resurser på både hög- och lågpresterande elever. Det är rätt, ur ett liberalt perspektiv, att specialpedagoger istället för att endast fokusera på elever som motvilligt går till skolan och knappt uppnår målen, en stund fokuserar på elever som söker större utmaningar.

DIFFERENTIERING

Ett centralt begrepp i den här rapporten är differentiering. Termen innebär i korta drag att undervisningen skiljer sig åt mellan olika elever. Ofta skiljer man på organisatorisk och pedagogisk differentiering. (Jahnke, 2020)

Organisatorisk differentiering innebär att man organisatoriskt anpassar undervisningen efter individen. Exempel på detta kan vara nivågrupperad undervisning eller särskilda spetsutbildningar. Pedagogisk differentiering innebär istället att man anpassar innehållet i undervisningen. Såsom att ge högpresterande elever svårare uppgift för att möta deras ambitionsnivå. (Jahnke, 2020)

Inom pedagogisk differentiering finns i sin tur två relevanta begrepp: acceleration och berikning. Acceleration innebär att eleven ges möjlighet att läsa kursinnehåll som tillhör högre årskurser eller andra skolformer. Exempel på acceleration är att få hoppa över en årskurs eller att under vissa lektioner få kursmaterial som ska arbetas med senare under utbildningen. Berikning innebär att man istället ger eleven möjlighet att fördjupa eller bredda sig genom att lära sig saker som inte täcks av det centrala innehållet i kursplanen. (Jahnke, 2020)

en mer flexibel skolgång

Svensk skola är emellanåt stelbent. I grundskolan förväntas samtliga elever läsa ungefär samma ämnen i samma takt. På gymnasiet finns en möjlighet att välja program men inom programmets ramar råder samma likriktning. Det är i många fall inte uppmuntrat eller ens möjligt att springa före i de ämnen man har begåvning och intresse av. Visserligen förekommer på sina hålla systembrytande aktiviteter såsom högstadieelever som ges möjlighet att studera gymnasiets matematik eller gymnasister som läser en kurs i historia vid universitet. Det är goda initiativ men tyvärr snarare undantag än naturliga delar av skolsystemet. Den liberala hållningen måste vara att uppmuntra och premiera elever som inte följer den av Skolverket förbestämda lärotakten. Att göra det låter nämligen elever lära sig det som är relevant för dem i den takt som passar dem.

SLOPA KRAV PÅ GYMNASIEEXAMEN

Ett formellt hinder som ofta begränsar elever att lära sig i den takt som passar dem är behörighetskrav. För att få söka en högskolekurs i fysik krävs att du har en gymnasieexamen och därmed att du är godkänd inte bara i relevanta gymnasiekurser såsom matematik- och fysik, utan även i helt andra kurser såsom idrott, historia och samhällskunskap. För den elev med stor passion för fysik innebär detta en mycket stor begränsning.

För att undvika att duktiga och ambitiösa elever stoppas av systemet föreslås därför att gymnasieexamen inte bör vara ett krav för att få ansöka och antas till högskolekurser. Högskolor och universitet bör istället själva få avgöra vem de vill anta. Den passionerade och talangfulla gymnasiestudenten kommer då inte begränsas av system utan ges möjlighet att accelerera sin utbildning genom högre studier.

Vikten av att ha genomfört en skolform bör inte underskattas. Därför föreslås att konceptet gymnasieexamen bör finnas kvar trots att den inte längre kommer vara avgörande för studier på högskolenivå. Istället skulle gymnasieexamen fungera som ett kvitto på att man erhållit färdigheter på gymnasienivå, ungefär som en yrkesexamen. Gymnasieexamen ska ges efter att ett frivilligt examensprov genomförts med godkänt resultat.

Ta bort gymnasieexamen som krav för att få läsa universitetskurser. Universiteten måste själva få bestämma vem de antar.

Gymnasiet är en frivillig skolform och bör därför präglas av mer frihet. Du ska likt vid universitetsutbildningar kunna sätta ihop din egen gymnasieexamen genom att läsa fristående kurser.

Gymnasieexamen ska vara frivillig och fås genom en examination som omfattar flera ämnen.

CENTRALA EXAMINATIONER

Ett annat sätt att luckra upp systemets stelbenthet är att underlätta examination av ämnen i annan ordning och i förväg. En väg för att kunna erbjuda en sjundeklassare examination i grundskolematematik (d.v.s. matematik i nivån med årskurs nio), eller för den delen en niondeklassare examination i gymnasiekurser, är att erbjuda nationella, centralt rättade, examinerande prov. Proven skulle kunna ges under högskoleprovslänkande former, genomföras några gånger om året och vara öppna för alla med relevanta förkunskaper att skriva. För att uppfylla sitt syfte är det viktigt att eventuella förkunskapskrav har relevans för examinationen. Till exempel är det rimligt att kräva att du behärskar endimensionell analys före det att du göra ett försök på examination i flerdimensionell analys. Däremot finns inga hinder för att examineras i linjär algebra även om man ännu inte är godkänd i geografi på grundskolenivån.

Genom mer flexibla former för när och i vilken ordning kurser examineras görs läroplanen mindre stelbent och acceleration underlättas. Elevens skolgång skulle då i större utsträckning än idag kunna anpassas utefter den enskilda elevens lärcapacitet och intresse. På så sätt närmar vi oss målbilden att alla elever får lära sig det som är relevant för dem, i den takt som passar dem.

Elever med ambition och kapacitet bör genom hela skolgången uppmuntras att läsa kurser från högre årskurser och skolformer.

Gör skolsystemet mindre stelbent. Alla grundskolans ämnen såväl som samtliga gymnasiekurser bör kunna examineras genom centralt rättade nationella prov. Inga förkunskapskrav inom irrelevanta ämnen bör begränsa dig från möjligheten att examineras i ett ämne eller en kurs.

uppmuntra differentiering

Den svenska skolan har länge haft ett stort fokus på inkludering. Frånvaron av organisatorisk differentiering har resulterat i att elever i samma ålder sätts i samma klassrum, med samma arbetsuppgifter och förväntas göra dem i samma takt. En så långtgående inkluderingen skulle kunna vara framgångsrik om alla barn hade samma intressen, ambitioner och förmåga. Men så ser inte verkligheten ut. Varje barn har unika förutsättningar och en organisatorisk differentiering skulle därför innebära att fler elever skulle få undervisning på sin nivå.

NIVÅGRUPPERING

En form av organisatorisk differentiering som gynnar både svaga och starka elever är nivågrupperad undervisning. Fördelen med nivågrupperad undervisning är att lärare lättare kan lägga undervisningen på en nivå som passar hela gruppen. Om någon halkar efter eller springer före kan den individen byta grupp istället för att läraren ska behöva undervisa på olika nivåer i samma klass. För svagare elever innebär det mer tid att förstå nya koncept och för starkare elever innebär det möjlighet till mer utmanande och stimulerande uppgifter. (Olof Åslund, 2017)

Motståndare till nivågruppering uttrycker ofta farhågor om att homogena undervisningsgrupper skulle missgynna svagare elever. Tesen är att svaga elever i heterogena grupper tar inspiration från sina högrepresterande klasskamrater och därför

själva presterar bättre. Fenomenet benämns ofta kamrateffekt. Vissa studier påvisar en viss kamrateffekt men resultaten är inte entydiga och dessutom har det visat sig svårt att organisatoriskt utnyttja fördelarna. (Olof Åslund, 2017)

Studien "From Natural Variation to Optimal Policy? The Importance of Endogenous Peer Group Formation" åskådliggör tydligt svårigheter med att mäta och utnyttja kamrateffekter. Ambitionen med studien var att höja resultat hos kadetter vid United States Air Force Academy genom att skapa grupper på ett sätt som ger optimala kamrateffekter. I förstudien noterade forskarna att lågpresterande studenter gynnas av att vara i samma grupp som högpresterande studenter medan de högpresterande studenternas egna resultat inte påverkades av gruppammansättningen. Man tänkte sig därför att om somliga grupper utgörs av de starkaste och svagaste kadetterna tillsammans och andra enbart av genomsnittliga kadetter så skulle man uppnå maximala kamrateffekter. (Scott E. Carrell, 2013) (Scott E. Carrell, 2013)

Resultatet av den nya grupperingen var en besvikelse. De svaga studenterna presterade 6 % av en standardavvikelse sämre i den nya gruppindelningen. Förklaringen är, enligt studien, att studenterna själva bildade informella subgrupper inom de grupperingar som gjorts. Där svaga elever i första hand pluggade med andra svaga elever medan starka elever i första hand pluggade med andra starka elever. Konsekvensen var att de nya grupperna som forskarna trodde skulle maximera kamrateffekterna istället minskade dessa. Från studien kan man dra slutsatsen att kamrateffekter existerar, åtminstone i någon mån, men att de är svårutnyttjade och otillförlitliga. (Scott E. Carrell, 2013)

Enligt en studie gjord i Kenya av forskare vid Cambridge University så förbättrades studieresultatet med 14 % av en standardavvikelse när lågstadielever nivågrupperades. Såväl låg-, medel- som högpresterande elever gynnas enligt studien av nivågrupperingen. (Esther Duflo, 2011)

I en annan studie från Oslo respektive Amsterdams universitet så förbättrades studieresultatet med 19 % av en standardavvikelse när ekonomistudenter på universitetsnivå nivågrupperades. Även andelen som hoppade av utbildningen minskade. Intressant nog så gynnades svagare elever allra mest av nivågrupperingen enligt just den här studien vilket avviker från studien från Kenya och andra liknande studier. En trolig förklaring är att undervisningen på universitet till skillnad från undervisning på grundskolan från början var anpassad efter högpresterande elever. Nivågruppering innebar därför i just det här fallet främst en skillnad för de lågpresterande studenterna. (Booij Adam, 2017)

Ett annat perspektiv på nivågruppering är att nivågruppering inom skolor kan minska segregation mellan skolor. Föräldrar till högpresterande elever tenderar nämligen anse att deras barn mår bra av att befinna sig i en miljö med andra högpresterande elever. Genom organisatorisk differentiering på skolan kan man undvika att dessa föräldrar flyttar sina barn från skolan de går på. (Holmlund, 2020)

Vidare upplever somliga lärare en otillräcklighet när de undervisar klasser med en stor nivåklyfta. Det kan vara en övermäktig uppgift att säkerställa att samtliga elever ges rätt stöd och stimulans i en heterogen grupp. Genom nivåindelning minskas

nivåskillnaderna inom klassen och därigenom lärarens arbetsbörda. Slutligen är nivåindelning inte nödvändigtvis ett kostnadsdrivande förslag. (Holmlund, 2020)

Uppmuntra organisatorisk differentiering såsom nivågruppering i både grund- och gymnasieskola.

IMPLEMENTERING

Nivågruppering går att organisera på flera olika sätt. Vad som är optimalt beror på den enskilda skolans förutsättningar såsom elevernas ålder och skolans storlek, lokaler och personalresurser. Den enskilda rektorn har bäst uppfattning om de särskilda förutsättningarna som gäller på den skolan som hen leder. Därför är det rimligt att rektorer, snarare än politiker, får avgöra hur undervisningen ska organiseras.

Ett sätt att organisera nivågruppering som är lämpligt på större skolor med flera parallellklasser är att splittra de vanliga klasserna och istället dela in i nivåanpassade undervisningsgrupper i några ämnen. Detta gjordes fram till 90-talet i stor skala i Sverige då man delade in ämnena matematik och engelska i två nivåer, allmän och särskild (Myndigheten för skolutveckling, 2007). Vid den här formen av nivågruppering är det möjligt att göra den undervisningsgruppen med lägre nivå något mindre så att de svagare eleverna får mer tid med läraren och därför kan ges mer stöd. Trots att de starka eleverna då skulle ta mindre resurser i anspråk skulle de ändå gynnas. Läraren i deras undervisningsgrupp skulle ha möjlighet att lägga lektionen på en högre nivå som passar dem bättre.

Ett alternativ till att nivågruppera i enstaka ämnen är att göra en nivågrupperad klassindelning. Nivågruppering skulle då omfatta all undervisning. En fördel med ett sådant arbetssätt är att de organisatoriska och logistiska utmaningar som följer av nivågrupperingen minimeras. Vid generella uppdelning av elever uppkommer en viss trubbighet. Bara för att du är duktig matematik är du inte nödvändigtvis duktig i engelska och vice versa.

SPECIALPEDAGOGIK

För de allra flesta kommer nivågruppering resultera i undervisning på rätt nivå med kompisar som hänger med ungefär lika bra som en själv. För särskilt duktiga elever kommer nivågrupperingen antagligen vara för trubbig för att undervisningens nivå ska vara välanpassad. De kommer antagligen tycka att nivåindelningen anpassat undervisningen i rätt riktning men att det som lärs ut fortfarande är grundläggande och går långsamt. Dessa elever kräver därför särskilda insatser. För en liberal är det viktigt att dessa elevers särskilda behov av stimulans tillgodoses även om det kräver mer resurser.

Högbegåvade barns behov skiljer sig i flera avseenden från andra barns behov av stöd. Det är därför viktigt att korrekt kompetens för att möta högbegåvade barn finns på skolan. Denna rapport föreslår att särskilda specialpedagogtjänster inriktade mot just sådana elevgrupper skapas. Förslaget är kostnadsdrivande eftersom det kräver mer personal men är samtidigt en viktig satsning på barns rätt att växa och utvecklas i skolan. Emellertid

är elever med hög lärkapacitet inte lika resurskrävande som de med en lägre kapacitet. Specialpedagoger behöver inte sitta bredvid och förklara enskilda tankesätt utan bör snarare ställa spännande frågor och ge stimulerande uppgifter.

En möjlighet för att uppnå skalfördelar i det specialpedagogiska arbetet riktat mot barn med hög lärkapacitet är att arbeta årskursöverskridande. Om schemalaggingen görs så att undervisningen av ett visst ämne förläggs vid samma tidpunkt för samtliga årskurser finns möjligheten att under dessa schematider skapa en särskild årskursöverskridande undervisningsgrupp för elever som efterfrågar mer stimulans. Med ett sådant arbetssätt har man god möjlighet att erbjuda ett sammanhang med utmaning och stimulans för elever med hög lärkapacitet.

Skolans viktigaste uppgift är kompensatorisk. Därför är det rimligt att skolor i socioekonomiskt utsatta tilldelas mer resurser. Extra resurser i form av specialpedagoger och dylikt ska prioriteras till såväl dem som inte uppnår målen som till dem som är särskilt begåvade.

Utvidga kompetens kring hur särskilt begåvade barn ska hanteras genom fortbildning och specialpedagoger med särskild kompetens.

TRETERMINSSYSTEM

Dagens läsårsindelning med två terminer och ett långt sommarlov har sitt ursprung i det gamla bondesamhälle som en gång i tiden var Sverige. När systemet infördes var det nödvändigt att sommaren undervisningsbefriades eftersom barnen behövdes i det arbetsintensiva jordbruket. Man hade även en veckas lov under skördesäsongen för potatis, det så kallade potatislovet, som numera blivit vårt höstlov. (Institutet för språk och folkminnen, 2018)

På 1840-talet när den svenska skolplikten infördes var det rimligt att anpassa undervisningen utefter lantbruket eftersom det sysselsatte 80 % av befolkningen och barnen var nödvändig arbetskraft. Idag är situationen en annan och det är därför rimligt att vi utvärdera huruvida ett system med två terminer verkligen är optimalt ur ett inlärningsperspektiv. (Lagerqvist, 2012)

I skollagen står det idag att ett läsår ska påbörjas i augusti och avslutas i juni och bestå av 178 till 190 läsdagar. Det är även reglerat hur många undervisningstimmar eleverna i olika årskurser och skolformer har rätt till. Sommarlovets exakta längd är emellertid inte specificerad utan beslutas av skolans huvudman, det vill säga kommunen eller den fristående aktören som driver skolan. Men flexibiliteten är som en följd av ovanstående krav liten, i praktiken har de flesta skolor ungefär 10 veckors sommarlov. Utöver sommarlovet ska eleverna ha 12 lovdagar som skolans huvudman får förlägga över året. Därtill är det även tillåtet att lägga upp till 5 studiedagar. (Skolverket, 2020)

Även om den exakta längden av sommarlovet kan variera något mellan skolor har de allra flesta elever betydligt längre ledighet än sina föräldrar. Det är därför rimligt att sluta sig till att det blir svårt för barnens föräldrar att bidra med en meningsfull och lärorik vardag under barnens samtliga lovdagar. Allra svårast är det antagligen under deras långa sommarlov. Det offentliga behöver som en konsekvens av obalansen mellan föräldrars och barns ledighet lägga resurser på fritidsaktiviteter under sommaren och andra lovdagar. Med färre lovdagar hade dessa gemensamma resurser istället kunnat läggas på mer undervisning vilket förmodligen hade förbättrat svenska skolresultat.

Enligt en studie från London School of Economics som undersökt sambandet mellan undervisningstid och resultat i PISA från 2006 så klarar elever som fått ta del av fler undervisningstimmar provet signifikant bättre. När undervisningen utökas motsvarande en undervisningstimme i veckan i matematik, naturvetenskap eller språk, det vill säga de ämnen som testas, antingen genom kortare lov eller genom längre skoldagar, så ökar resultatet med i genomsnitt 15 % av en standardavvikelse. Man kan även konstatera att effekten är större för tjejer än killar samt att effekten är större för elever från socioekonomiskt utsatta familjer och invandrare än för medianeleven. (Lavy, 2010)

Genom att byta ut nuvarande system med två långa terminer mot ett treterminssystem kan vi uppnå mer undervisningstid utan att behöva belasta elever med längre skoldagar. System med fler än två terminer, främst tretermins- och fyrterminssystem finns i flera länder runt om i världen, till exempel Storbritannien, Nya Zeeland, Irland, Japan och Tyskland. Exakt hur terminerna fördelas över

läsåret varierar mellan de olika länderna. I Storbritannien har man exempelvis tre terminer om 13 veckor var med lov i augusti, januari och april. (Expatica, 2020)

Undervisningstiden bör utökas genom att ett treterminssystem införs men samtidigt bör det centrala innehållet i läroplanen förbli det samma. Den extra luft i schemat som då uppkommer bör nyttjas till berikad undervisning av elever som söker nya utmaningar och till komplettering för elever som inte uppnår målen i samtliga ämnen.

Inför treterminssystem som standard i offentlig skola och utöka undervisningstiden. Under sommarterminen bör de som inte uppnår målen i något ämne få möjlighet att komplettera medan resten få ta del av berikad undervisning.

Linn Rydberg är 21 år gammal och distriktsordförande för LUF Skåne. Rapporten är skriven för Liberala Ungdomsförbundet sommaren 2020.

✉ linn.rydberg@liberalerna.se

Referensgruppen har bestått av Elias Collin och Erik Berg.

källhänvisning

- Booij Adam, L. E. (April 2017). Ability Peer Effects in University: Evidence from a Randomized Experiment. *Review of Economic Studies*, ss. 547-578.
- Esther Duflo, P. D. (Augusti 2011). Peer Effects, Teacher Incentives, and the Impact of Tracking: Evidence from a Randomized Evaluation in Kenya. *American Economic Review*, American Economic Association, ss. 1739-74.
- Expatica. (den 27 juli 2020). Hämtat från <https://www.expatica.com/uk/education/children-education/school-holidays-in-the-uk-214859/>
- Holmlund, H. (2020). Vad kan den nationalekonomiska forskningen lära oss om framgångsfaktorer i skolan? Uppsala: IFAU (Institutet för arbetsmarknads och utbildningspolitiskutvärdering).
- Institutet för språk och folkminnen. (den 24 maj 2018). Hämtat från <http://www.isof.se/matkult/potatis/potatisens-historia.html>
- Jahnke, A. (2020). 1.3 Organisatorisk och pedagogisk differentiering. Stockholm: Skolverket.
- Lagerqvist, C. (2012). Näringsförändringar i Sverige, åren 1750–2010. Kungliga Myntkabinettet.
- Lavy, V. (2010). Do Differences in School's Instruction Time Explain International Achievement Gaps in Maths, Science and Language? Evidence from Developed and Developing Countries. London: Centre for the Economics of Education, London School of Economics .
- Mooij, T. (2013). Designing instruction and learning for cognitively gifted pupils in preschool and primary school. *Journal of Inclusive Education*, ss. 597 - 613.
- Myndigheten för skolutveckling. (2007). Matematik: En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning.
- Olof Åslund, E. G. (den 1 September 2017). Remissvar till "Samling för skolan – nationell strategi för kunskap och likvärdighet (SOU 2017:35)". Stockholm: IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering).
- Scott E. Carrell, B. I. (May 2013). FROM NATURAL VARIATION TO OPTIMAL POLICY? THE IMPORTANCE OF ENDOGENOUS PEER GROUP FORMATION. *Econometrica*, ss. 855–882.
- Skolverket. (den 3 juli 2020). Hämtat från <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/scheman-och-larotider>

luf

**LIBERALA
UNGDOMSFÖRBUNDET**

Hantverkargatan 25B
112 21 Stockholm
www.luf.se